

Το πλοίο που μετέφερε τον Θησέα στην Κρήτη ήταν από την Σαλαμίνα (γι' αυτό και Σαλαμίνια ονομάστηκε), με Σαλαμίνιους πλοίαρχο και υποπλοίαρχο, τον Ναυσίθοο και τον Φαίακα, όχι τυχαία συνονόματους με τους ήρωες της Κέρκυρας. Οι Αθηναίοι δεν είχαν ακόμα αποκτήσει στόλο και γι' αυτό δεν βγήκαν πλοία να αντιμετωπίσουν τον στόλο του Μίνωα, όταν αυτός εκστράτευσε στην Αττική για να εκδικηθεί τον θάνατο του γιου του, Ανδρόγεου. Η σύνδεση της Αθήνας με την θάλασσα έγινε ακριβώς στα χρόνια του Αιγέα κι αυτό ακριβώς δηλώνει το όνομά του. Έχει ήδη αναφερθεί ότι παλαιότερος του Ποσειδώνα θεός της θάλασσας ήταν ο Αιγαίωνας ή Βριάρεος, εκατόγχειρας, γιος του Ουρανού και της Γης, προσωποποίηση της τρικυμίας, αρχαιότερος κυρίαρχος των θαλασσών. Κατά τον Όμηρο, Βριάρεο (σημαίνει «στιβαρό») τον ονόμαζαν οι θεοί, Αιγαίωνα οι άνθρωποι: Από το Αιγαίο πέλαγος, το οποίο πήρε το όνομά του από τον Αιγέα, όταν ο βασιλιάς της Αθήνας έπεσε από τον βράχο του Σουνίου και πνίγηκε.

Οι ερευνητές εξηγούν ότι το όνομα Αιγέας ουσιαστικά ανήκε στον «θνητό σωσία» του θεού Ποσειδώνα ή στον ίδιο τον Ποσειδώνα με άλλο όνομα (ακόμα και ο θεός των Γερμανών, Aigir , σημαίνει «κυρίαρχος των νερών»). Με την βοήθεια της Αθηνάς, που οδήγησε τα βήματα της Αϊθρας, η Αθήνα απέκτησε βασιλιά, γιο του ανταγωνιστή της. Και δικό της απόγονο, αφού ο Εριχθόνιος, θετός της γιος, ήταν ο προπάτορας όλων.

Ο Θησέας θεωρήθηκε αρχικά παλιός τοπικός ήρωας του Μαραθώνα, τον ταύρο του οποίου εξουδετέρωσε, ενώ εκεί συναντήθηκε με τον κλέφτη των κοπαδιών του, τον Πειρίθου. Ο οποίος Πειρίθους ήταν γνήσιος Λαπίθης, βασικός πρωταγωνιστής της Κενταυρομαχίας. Ο Θησέας πολέμησε στο πλάι του. Και οι δυο τους, μαζί έκαναν τις γυναικοδουλειές τους. Με την «Ασπίδα», που αποδόθηκε μάλλον λαθεμένα στον Ησίοδο, να αναφέρει κατάλογο Λαπιθών ηρώων, όπου φιγουράρει και ο Θησέας, και με τον Όμηρο (Α 265) να παραθέτει το όνομα του Θησέα τελευταίο σε μια σειρά από Λαπίθες. Ο Μιχάλης Σακελλαρίου πιστεύει ότι τόσο ο Αιγέας όσο και ο Θησέας είναι Λαπίθες και «συνδέονται με την Θεσσαλία, ο δεύτερος ιδιαίτερα με τη Μαγνησία και την πόλη των Φερών» («Ιστορία Ελληνικού Έθνους», 1^{ος} τόμος, σελ. 373). Μαραθώνας και Λαπίθες συναντιούνται ως τόπος και λαός που δημιούργησαν τον Θησέα, αν αναλογιστεί κάποιος ότι οι Περιθοίδες Λαπίθες που πίστευαν ότι κατάγονται από τον Πειρίθου, κατοικούσαν στον «δήμο Περιθοιδών», κοντά στον Μαραθώνα.

Οι Αθηναίοι δεν είχαν δυσκολία να αποδεχτούν τον ήρωά τους και να τον μεγεθύνουν ανάλογα με την δική τους εξάπλωση, καθώς οι Λαπίθες αποτελούσαν ισχυρό, ζωντανό και πολυπληθές στοιχείο της κοινωνίας τους και, ουσιαστικά, και αυτοί Ίωνες ήταν. Άλλωστε, ο

τόπος της γέννησής του, η Τροιζήνα, ποτέ δεν αμφισβητήθηκε. Και η Τροιζήνα ιωνική ήταν πάντα. Εκεί, από τα βάθη των αιώνων, λατρευόταν η Απατουρία Αθηνά, ενώ η γιορτή «απατουρία» ήταν μια καθαρά ιωνική υπόθεση: Ήταν η εγγραφή των νεογέννητων της χρονιάς στα «ληξιαρχεία» των φατριών.

Η ανάδειξη του Θησέα σε ήρωα ισάξιου με τον Ηρακλή αλλά και σε πρόσωπο της ιστορικής παράδοσης πρέπει να ξεκίνησε στα χρόνια του Πεισίστρατου και της αντιπαράθεσής του με την οικογένεια των Αλκμεωνιδών, παρ' όλο που ο τύραννος υπερηφανευόταν ότι κατάγεται από τον Κόδρο. Με την αθηναϊκή ηγεμονία του 5^{ου} π.Χ. αιώνα, η μορφή του Θησέα βρέθηκε να αντανακλά το μεγαλείο του αθηναϊκού παρελθόντος, σε σημείο που ο Κίμωνας οργάνωσε ολόκληρη επιχείρηση για τον εντοπισμό του τάφου στην Σκύρο και την ανακομιδή των οστών του.

Η παράδοση για τον Κόδρο ερμηνεύεται ως ειρηνική μετάβαση από τη βασιλεία στην αριστοκρατία. Πόσο ειρηνική ήταν, είναι δύσκολο να διακριβωθεί. Οπωσδήποτε, εκλεγόταν βασιλιάς για ισόβια θητεία. Γύρω στα 813 π.Χ., όλες οι εξουσίες τού αφαιρέθηκαν και του έμειναν μόνο τα καθήκοντα του θρησκευτικού ηγέτη. Για την άσκηση της εκτελεστικής εξουσίας, εκλεγόταν άλλος, για ισόβια κι αυτός θητεία. Αργότερα, τον είπαν «επώνυμο», καθώς η χρονολόγηση των γεγονότων γινόταν με βάση την εξουσία του (π.χ. τον έβδομο χρόνο της εξουσίας του Τάδε). Για την αρχηγία του στρατού εκλεγόταν επίσης ισόβιος που ονομαζόταν «πολέμαρχος».

Γύρω στα 750 π.Χ., η αριστοκρατία κατάργησε την ισοβιότητα. Στο εξής, οι τρεις άρχοντες και οι έξι νομοθέτες και δικαστές (θεσμοθέτες) εκλέγονταν για δέκα χρόνια). Στα 682 π.Χ., η θητεία τους περιορίστηκε στον ένα χρόνο. Όσοι καταλάμβαναν κάποια από τις θέσεις των εννέα αρχόντων, εκλέγονταν από τον αρχαίο Άρειο Πάγο με την προϋπόθεση ότι πληρούσαν τις προϋποθέσεις του «αριστίνδην και πλουτίνδην» (να είναι δηλαδή αριστοκράτες και πλούσιοι).

(τελευταία επεξεργασία, 5 Μαΐου 2021)